

Vergaderjaar 2018–2019

30 196

Duurzame ontwikkeling en beleid

Nr. 688

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 september 2019

Hierbij informeer ik uw Kamer over de eerste resultaten van de informatieplicht energiebesparing. In de Nationale Energieverkenning 2017 (NEV 2017) is geconstateerd dat de al lang bestaande energiebesparingsplicht uit de Wet milieubeheer onvoldoende is nageleefd om de energiebesparingsdoelen te realiseren (Kamerstuk 30 196, nr. 559). Met de Uitvoeringsagenda 2018 (Kamerstuk 30 196, nr. 573) is daarom de informatieplicht energiebesparing aangekondigd. Deze informatieplicht is een afspraak tussen VNO-NCW/MKB Nederland, de VNG en de rijksoverheid in het kader van het Energieakkoord. Het heeft als doel het bedrijfsleven te ondersteunen bij het voldoen aan de energiebesparingsplicht. Ik heb in overleg met deze partijen de informatieplicht uitgewerkt, de bijbehorende Erkende Maatregelenlijsten (EML) geactualiseerd en een digitaal loket bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) ingericht. Tegelijkertijd heb ik de methode om de terugverdientijd te berekenen van energiebesparende maatregelen bij individuele bedrijfsvestigingen verduidelijkt en opgenomen in de Activiteitenregeling. Dit om de discussieruimte in te perken tussen bevoegd gezag en individuele bedrijven die de EML-systematiek niet willen gebruiken. Hiermee geef ik ook invulling aan de motie van de leden Van der Lee en Jetten om de energiebesparingsplicht uit de Wet milieubeheer te verbeteren en aan te vullen (Kamerstuk 34 775 XII, nr. 71).

Stand van zaken

Tot en met 20 augustus hebben 27.426 bedrijfsvestigingen via het digitale loket van RVO.nl laten weten welke energiebesparende maatregelen zij hebben uitgevoerd. Op basis van een schatting houdt het Rijk op dit moment rekening met maximaal tussen de 50.000 en 60.000 bedrijfsvestigingsrapportages die voor 1 juli 2019 ingediend hadden moeten worden. Op basis van deze inschatting heeft inmiddels 46%–55% van de bedrijfsvestigingen die per 1 juli moeten rapporteren dit ook daadwerkelijk gedaan.

Met de introductie van de informatieplicht wordt het de maatschappelijke norm om te voldoen aan de energiebesparingsplicht. Ik verwacht door het inzetten van verdere communicatie-inspanningen en additionele middelen waarmee het bedrijfsleven ondersteund wordt bij het voldoen aan deze wettelijke verplichtingen, dat het percentage dat voldoet aan de informatieplicht verder oploopt. Ik ga hieronder verder in op deze inzet. Uiteindelijk zal er mogelijk een kleine groep overblijven waar handhaving nodig is.

Aan de slag met energiebesparing

De meeste rapportages komen uit de agrarische sector, de kantoren en de detailhandel. Dit zijn ook relatief de grootste bedrijfstakken met de meeste inrichtingen. De rapportages geven inzicht in de energiebesparende maatregelen die per bedrijfstak uitgevoerd zijn. De rapportages zijn vaak met zorg ingevuld. Er wordt namelijk bij alle bedrijfstakken regelmatig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in het digitale loket een toelichting te geven of een alternatief te omschrijven. Over alle bedrijfstakken worden erkende maatregelen als ledverlichting, toepassen van thermostaatkranen en uitschakelen van de verwarming en de verlichting het meest uitgevoerd. In de industriële bedrijfstakken worden vaak snelsluitende bedrijfsdeuren of loopdeuren toegepast. In de utiliteitssectoren (o.a. kantoren) wordt vaak isolatie van de gebouwschil toegepast.

Ook uit de markt ontvang ik geluiden dat adviesbedrijven en installateurs het druk hebben met energiebesparing. Door het moeten voldoen aan de informatieplicht krijgen ondernemers een drijfveer om over energiebesparing na te denken. Steeds meer bedrijven en instellingen gaan hier actief mee aan de slag.

De informatieplicht heeft ervoor gezorgd dat bedrijven nu weten welke maatregelen zij nog moeten treffen om dit energiebesparingspotentieel in te vullen. Op deze manier hopen we de doelstelling voor eind 2020 te halen.

Bevoegd gezag

De informatieplicht verduidelijkt niet alleen voor bedrijven en instellingen op welke wijze invulling kan worden gegeven aan de energiebesparingsplicht, maar versterkt ook de informatiepositie van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan informatie-gestuurd de prioriteiten voor handhaving en toezicht bepalen. Voor het bevoegd gezag ligt de prioriteit in de eerste plaats bij die inrichtingen die nog niet gerapporteerd hebben en daarmee niet aan de informatieplicht voldoen.

Om gebruik te kunnen maken van de gegevens uit het digitale loket van RVO.nl moeten gemeenten of gemandateerde omgevingsdiensten toegang aanvragen bij RVO.nl. Op dit moment hebben 237 van de 355 gemeenten hun toegang, al dan niet via hun omgevingsdienst, tot het digitale systeem geregeld. Ik ga de achterblijvende gemeenten nogmaals wijzen op het belang om hun toegang tot het digitale systeem te regelen.

Intensieve communicatie en voorlichting

Het introduceren van de informatieplicht heeft voor veel extra aandacht voor energiebesparing gezorgd. De rijksoverheid heeft een actieve communicatiecampagne gevoerd om bedrijven en instellingen te informeren over de informatieplicht en de energiebesparingsplicht. Zo is er een website gelanceerd (www.rvo.nl/informatieplicht) met informatie, animaties, een digitaal stappenplan met korte beschrijvingen van erkende

maatregelen en praktijkverhalen. Ook zijn er diverse communicatiemiddelen te vinden die bijvoorbeeld door brancheorganisaties, bevoegde instanties en externe adviseurs gebruikt zijn. Er zijn twee webinars gehouden, die goed bekeken zijn. Bij RVO.nl is daarnaast speciaal een klantcontactteam opgeleid om vragen uit het bedrijfsleven over energiebesparing en de informatieplicht te beantwoorden. Ik heb verder 44.000 brieven aan bedrijven en instellingen gestuurd die mogelijk onder de energiebesparings- en informatieplicht vallen, om hen te helpen te voldoen aan deze verplichtingen. Ook hebben alle gemeenten en omgevingsdiensten meerdere brieven met informatie ontvangen om hen voor te bereiden op de informatieplicht. Vanuit RVO.nl zijn verder regelmatig digitale communicatiekanalen ingezet om bedrijven en instellingen te informeren over de informatieplicht.

Samen met MKB-Nederland ben ik bovendien een voorlichtingstraject gestart. Naast de vele bijeenkomsten van de rijksoverheid, organiseerden zij voorlichtingsbijeenkomsten gericht op de verschillende branches. Ook heeft MKB-Nederland een eigen website over de informatieplicht ontwikkeld (www.wattjemoetweten.nl), diverse verhalen geschreven over bedrijven die actief zijn met energie besparen en radiospotjes laten uitzenden. Om de branches en het bedrijfsleven hierbij te ondersteunen heb ik € 1,8 miljoen beschikbaar gesteld.

Vervolg

Ik ben voornemens de communicatiecampagne na de zomer voort te zetten om het indienen van de rapportages voor de informatieplicht verder te stimuleren. Ondernemingen met een energie-audit volgens de EED hebben namelijk tot 5 december 2019 uitstel van de informatieplicht. Op basis van een schatting houdt het Rijk er op dit moment rekening mee dat de informatieplicht, vanaf 5 december 2019, geldt voor totaal tussen de 70.000 en 90.000 bedrijfsvestigingen. De communicatie zal zich dus in het najaar, naast de huidige doelgroep, ook richten op ondernemingen met een energie-auditplicht EED.

Ik heb met MKB-Nederland afgesproken dat ook vanuit de branches actief gecommuniceerd blijft worden over de informatieplicht, onder andere via de radio en online. MKB-Nederland ondersteunt hiermee het bedrijfsleven bij het voldoen aan de informatie- en energiebesparingsplicht. Ik heb hiervoor € 306.000 aan additionele middelen vrijgemaakt.

Met de additionele € 5 miljoen die beschikbaar is in het kader van de uitvoering van het Urgenda-vonnis («maatregel Versterking en ondersteuning van de uitvoering energiebesparingsverplichting»), kunnen bevoegde instanties de ontbrekende bedrijven en instellingen in hun gebied beter in kaart brengen en hen ondersteunen bij het voldoen aan de informatie- en energiebesparingsplicht.

In mijn ogen heeft het bevoegd gezag een belangrijke rol bij het realiseren van energiebesparing in de Wet milieubeheer-doelgroep. Ik heb hen opgeroepen om actief aan de slag te gaan met de informatieplicht en zal dit blijven doen. Met de informatieplicht is het voor bevoegd gezag en bedrijfsleven duidelijk wat er verwacht wordt om te voldoen aan de energiebesparingsplicht. Het niet naleven van de energiebesparings- of informatieplicht is een overtreding met mogelijk een dwangsom tot gevolg.

Ik heb er vertrouwen in dat de komende maanden nog meer bedrijfsvestigingen gaan voldoen aan de informatieplicht. Samen met alle betrokken

partijen kunnen we dankzij de informatieplicht werk maken van energie besparen en de doelstellingen van het Energieakkoord en het Klimaatakkoord dichterbij brengen.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes